

Vaihto-opiskelua Stuttgartissa, kevät/kesä 2018

Pariskuntana vaihdossa eteläisessä Saksassa kumpikin omissa oppilaitoksissaan: minä Stuttgartin yliopistossa sähköteekkarina ja vaimoni Laura Ludwigsburgin Evankelisessa korkeakoulussa tulevana sosionomi-diakonina.

Orientaatiopäivät ja muodollisuudet

Saavuimme Stuttgartiin SAS:n siivin 28.2 ennen orientaatiopäivien alkua. Lentokentällä meidät otti vastaan buddyni¹ Annette. Hän opasti paikallisliikennelippujen ostossa ja opasti meidät ensin lähijunan kyydissä ja sitten jalkapatikalla keskustan laitamalle vuokra-asuntoomme² kanssa matkasimme lähijunalla lentokentältä keskustaan. Kävimme myös läpi tarvittavia byrokraattisia toimia.

Maaliskuun ensimmäisenä päivänä alkoivat orientaatiopäivät. Annette opasti minut ensin *Admission Officeen*, jonne piti toimittaa yliopiston *C@mpus*-järjestelmästä tulostettu lomake. Muutaman minuutin käsittelyn jälkeen sain opiskelijakortin ja sen lukuvuositarraa vastaavan toisen kortin, joka myös oikeuttaa matkustamaan koko suur-Stuttgartin alueen paikallisliikenteessä (VVS) iltaisin ja viikonloppuisin lukukauden aikana.

¹ Ks. Buddytoiminta

² Ks. Asuminen

Seuraavaksi menimme yliopiston kansainväliselle keskukselle (IZ), jossa tuleville vaihtareille jaettiin tervetuliaispaketit. Niihin kuului mm. erilaisia kaupungin esitteitä, ekskursionkalenteri ja opuksen käytännön asioiden hoitamiseen Stuttgartissa. Lisäksi sain maaliskuun ajaksi tilapäisen opiskelijakortin, lomakkeen paikallisliikenteen matkakortin hankintaan sekä lomakkeen, jolla isännöitsijän tuli vahvistaa uusi kotiosoitteeni kaupungin viranomaisille. Täytimme Annetten kanssa lomakkeita niiltä osin kuin pystyimme.

Sitten suuntasin kohti päärautatieaseman VVS:n toimistoa hankkimaan matkakortteja maaliskuun ja lukukauden arkipäivien matkustamisen mahdollistamiseksi. Otin aseman *photoboothissa* niitä varten omavalokuvat, mutta ilmeisesti passin kuvakin olisi käynyt. Hetken jonotuksen jälkeen sain hankittua kahden vyöhykkeen kuukausikortin (n. 60€) maaliskuun ajaksi ja koko verkon *StudiTicketin* (n. 200€) varsinaisen lukukauden ajaksi, joka kestää huhtikuusta syyskuun loppuun. Mukaan tarvittiin *Admission Officeesta* saadut paperit ja väliaikainen opiskelijakortti.

2. maaliskuuta osallistuin Vaihingenin kampuksella pakolliselle luennolle, jossa käytiin läpi lähipäivien ja viikkojen ohjelmaa. Mitään uutta, mitä ei olisi jo kirjallisesti jaettu, ei kuitenkaan meille kerrottu. Tämän jälkeen oli mahdollisuus ilmoittautua vaihtarijärjestö AEGEE:n ekskursioille Schwarzwaldiin, Heidelbergiin tai laskettelemaan Saksan Alpeille. Tässä yhteydessä perustettiin myös k.o. vaihtariorganisaation lukukauden Whatsapp-ryhmä, jossa tiedotettiin heidän tulevista tapahtumistaan, joskin ryhmä alkoi täyttyä aivan muista viesteistä. Jätin ilmoittautumatta kursioille, sillä AEGEE:n vakuutuspolitiikkansa ei sallinut ulkopuolisten, siis vaimoni, ottamista mukaan matkoille, jonne tämä olisi mielellään lähtenyt mukaan.

3. maaliskuuta Buddyt järjestivät tutustumiskierroksen kampusalueelle. Illalla AEGEE järjesti tervetulojuhlan keskustan pienessä One Table Clubissa, joka oli aivan liian pieni paikalle saapuneelle vaihtariopiskelijamäärälle. Viina oli halpaa ja se näkyi.

5. maaliskuuta oli kielikurssin infotilaisuus, jossa käytiin läpi tarjolla olevat tasoryhmät ja millainen koe kurssista tulisi olemaan. Selvisi myös, että kielikurssista oli tarjolla kuusi opintopistettä. Tämän jälkeen menttiin tietokonealuokkaan suorittamaan tasokoe, jonka perusteella määräytyi sijoittuminen tasoryhmään. Koe oli mielestäni paljon huonommin toteutettu kuin vaikkapa vaihtoa edeltänyt OLS-kielitestit. Iltapäivällä vierailin Stuttgartin vaihtokoordinaattorin Jürgen Mayerin luona. Hän kehotti omatoimisuuteen opiskeluasioissa ja kertoi tehtäväkseen lähinnä hyväksyä Learning Agreementin muutokset sekä hyväksyä kurssisuoritukset ja opintorekisteriote. Jürgen neuvoi selvittämään luennoitsijoiden kanssa tenttijärjestelyt jo heti kurssien alussa.

6. maaliskuuta kävin vaimoni kanssa lähimmällä kaupungin virastotalolla toimittamassa täytetyt asumisilmoitukset. Toimituksessa ei kestänyt jonotuksen jälkeen montakaan minuuttia. Illalla IZ lähetti mailia ja kertoi minun sijoittuneen B2-tason kieliryhmään.

Orientaatiopäivien jälkeen oli pakollista osallistua **14.4** yliopiston keskustakampuksella järjestettyyn iltapäivän mittaiseen Come Together -tapahtumaan. Siellä kokoontuivat yhteen Stuttgartin yliopistoon juuri vaihtoon tulleet ja näiden kotimaihinkin seuraavalla lukukaudella vaihtoon aikovat pääsivät verkostoitumaan. Tilaisuudessa oli myös liekkimielisiä kisoja ja pientä purtavaa tarjolla.

Kielikurssi

Kielikurssi järjestettiin **7.3 – 6.4** Stuttgartin keskustan reunalla, Erwin-Schöttle-Platzin laidalla sijaitsevalla yliopiston sivutoimipisteellä. Pääsin opiskelemaan aamuryhmässä, joka kokoontui arkisin noin 8.30-13.45. Lisäksi oli myös iltaryhmiä, jotka kokoontuivat noin kahden ja seitsemän välillä. Opetuskielenä oli kaikilla tasoryhmillä saksa, mikä näkyvästi turhautti kielen vasta-alkajia. Opetuksen painotus on tasoryhmäriippuvaista: B-tasolla keskityttiin kielioppiin, C-tasolla sanastoon ja puheeseen. Opetus oli laadukasta ja opettajat oikein mukavia. Kielen lisäksi opittiin myös paikallismaantiedettä ja -historiaa. Välillä myös käytiin luokahuoneen ulkopuolella: ostamassa kurssikirjoja, tutustumassa keskustaan ja vierailemassa päärautatieaseman rakennustyömaalla. Tunneilla enimmäkseen kuunneltiin opettajan selityksiä ja tehtiin suullisia paritehtäviä, välillä tehtiin myös kirjallisia tehtäviä. Oppitunneilla käytettiin oppikirjojen lisäksi runsaasti opettajan toimittamaa oppimateriaalia. Kurssin alkuvaiheessa ihmisiä siirtyi tasoryhmien välillä. Lopulta luokallani oli 11 oppilasta. Kielikurssin arvosana määräytyi kurssin aikana pidetystä suullisesta esityksestä, jonka aiheeltaan tuli liittyä kotimaahan, sekä **6.4** pidetystä, moniosaisesta kirjallisesta tentistä, jossa testattiin kuullun- ja luetunymmärtämistä, kielioppia ja sanastoa.

Opintojen aloitus, tentit ja lomat

Luennot alkoivat heti kielikurssin päätyttyä 9.4 ja lukukauden viimeinen luentopäivä oli 20.7. Tenttejä järjestettiin viimeiseltä luentoviikolta syyskuun loppuun ulottuvalla aikajaksolla. Omalla kohdalla kolme tenttiä olisi sattunut elo-syyskuulle. Koska olin päättänyt lähteä Saksasta mahdollisimman pian luentojen päätyttyä, sovin luennoitsijoiden kanssa poikkeusjärjestelyistä, jolloin sain tentit korvattua suullisin ja etätenttein. Niistä lisää myöhemmin kurssikuvausten yhteydessä.

Ensimmäisille luennoille on syytä saapua paikalle, jotta pääsee paremmin selville kurssin aikatauluista ja sisällöistä sekä voi sopia tenttijärjestelyistä luennoitsijan kanssa. Kurssien nettimateriaaleihin ILIAS-

järjestelmässä pääsi käsiksi ilmoittautumalla kurssille *C@mpus*:ssa. Vaihto-opiskelijoiden ei kuitenkaan kuulu ilmoittautua tentteihin tuossa järjestelmässä, vaan se tehdään suoraan kurssien professoreille. Nämä kirjoittavat tiedekuntansa nimissä todistukset, jotka pitää mieluiten yhdessä toimittaa

Kielikurssin loppuvaiheilla huhtikuun taitteessa pidettiin pääsiäisloma. Lisäksi lukukauden aikana oli paljon lomaa toukokuussa: Wappu, helatorstai, koko viikon mittainen helluntailoma sekä aivan kuun lopussa yhden päivän Fronleichnam.

Suoritettut kurssit

Vaikka alun perin olin suunnitellut suorittaa vaihdossa kielikurssin lisäksi kuusi kurssia, suoritin niistä lopulta vain neljä. Kaikkien kurssieni opetuskielenä oli saksa, mutta tenttien osalta sain neuvoteltua luvat vastata kysymyksiin englanniksi. Kurssien laskuharjoitukset ovat käytännössä demoluentoja, vaikkakin välillä saatettiin opiskelijoilta kysellä jotain. Opiskelijoiden ohjaus laskuharjoituksissa oli melko vähäistä, mikä ei mielestäni ollut hyvä huomioiden tenteissä käytettävissä ollut aika ja tehtävien määrä.

Strategische Unternehmensplanung in der Energiewirtschaft, 3op

Strateginen yrityssuunnittelu energiataloudessa -kurssilla tutustuttiin Saksan energiamarkkinoiden (sähkö, lämpö, kaasu) piirteisiin, historiaan, muutoksiin ja alan yritystoiminnassa huomioitaviin toimintaympäristön muuttujiin. Kurssi oli ilmeisesti tilattu konsulttfirmalta. Kurssi alkoi hyvin perusteista, sillä luennoitsija varmisteli tiuhaan, ymmärsivätkö osallistujat energiaan liittyvät peruskäsitteet. Tässä mentiin suorastaan naurettavuuksiin. Kurssilla järjestettiin ainakin yksi yritysvierailu sähköasemalle, mutta ennen sitä olin jo päättänyt jättää kurssin kesken, sillä opetus oli todella puuduttavaa enkä kokenut saavani kurssin suorittamisesta vaivaan nähden riittävästi hyötyjä. Lisäksi yrittäessäni sopia kurssin tenttiä, mitä oltiin päättämässä luokan kesken, asia eteni tuskallisen hitaasti kestäen viikkoja. Kehotan vaihtoon lähtijöitä välttämään tätä kurssia. Muiltakin yliopiston kursseilta on opittavissa osin yhtäläisiä sisältöjä.

Energy and Environmental Engineering, 6op

Energia- ja ympäristötekniikan kurssia voisi luonnehtia LUT:n energiatekniikan sivuaineen tiivistelmäksi: luennoilla käydään läpi mm. energialähteitä, termodynamiikkaa, voimalaitostekniikkaa, energianmuuntoprosesseja ja energiataloutta. Lisäksi kurssilla käsitellään polttoainetaloutta, energian varastointia, teollisuuden prosessien energiankäyttöä, savukaasujen puhdistusta ja ilmastopäästöjä. Energiatekniikan sivuaineen kandidatkinnossani suorittaneena päätin jo kurssin alkuvaiheilla sisältöjen selvittyä jättää sen suorittamatta. Muutoin kurssi vaikutti oikein mukavalta kokonaisuudelta ja kätevältä tavalta oppia tai kerrata alan sanastoa. Kurssin laskuharjoitukset ovat aikaa vieviä, mikä pitää paikkansa monenkin Stuttgartin yliopiston kurssini kohdalla.

Speichertechnik für elektrische Energie I, 6op

Sähkökemiallisten varastojen rakenne ja toiminta sekä sähköiset ja sähkömekaaniset varastot. Sähkövarastojen ominaispiirteet, mittaaminen, ekvivalenttipiirit ja mallintaminen. Kurssin luennoijat professori Birke apulaisineen esittivät kattavasti, selkeästi ja asiantuntemuksella aiheen, joten kurssilla oli oikein mukava olla oppimassa.

Professori K. Rudion luennoi kesälukukaudella kolmen kurssin kokonaisuuden liittyen älykkäisiin sähköverkkoihin. Voin suositella näitä kursseja, erityisesti seminaarikurssia ja Smart Gridsiä. Rudionista näkyi selvästi asiantuntemus ja luennot olivat mielenkiintoista seurattavaa. Aluksi opetuksen seuraaminen oli melko sujuvaa, mutta kurssien edetessä alkoi harmittaa, etten ollut kerrannut riittävästi alan sanastoa.

Seminar Netzintegration Erneuerbarer Energien, 3op

Kurssilla jokainen osallistuja piti puolituntisen esitelmän ja kirjoitti lyhyen artikkelin jostakin annetuista uusiutuvan energian verkkoon liittämiseen liittyvästä teemasta. Ensimmäisellä luennolla annettiin kurssin aikataulu ja esiteltiin teemat. Tämän jälkeen aiheita sai varata assarilta nopeat-syö-hitaat -periaatteella. Aiheen varmistuttua tuli ottaa yhteyttä oman teeman ohjaajaan, jonka kanssa käytiin tavoitteet tarkemmin läpi. Esityksiä pidettiin kaksi viikossa toukokuun lopulta heinäkuun alkuun. Viimeisellä opetusviikolla pidettiin tentti, jossa kustakin esitellystä aiheesta oli pari kolme monivalintakysymystä. Kaiken kaikkiaan muiden esitysten seuraaminen oli opettavaista ja niitä kuunnellessa huomaa hyvin erot meikäläiseen älyverkkokehitykseen.

Omaksi aiheeksi valitsin energiavarastojen verkkotukipalvelut, sillä ajattelin voivani hyödyntää siinä edellisessä LUT:n sähkömarkkinalaboratoriosta opittua. Tapasin pian kurssin alettua ohjaajani rouva Laribin kanssa, joka neuvoi verkkotietokantojen hyödyntämiseen ja tarkensi kysymysten asettelua. Tosin vasta kesäkuun alussa sain hänestä paremmin irti, mitä ja miksi esityksessä tulisi käsitellä, myös kielimuurilla saattoi olla tähän vaikutusta. Esitys ja raportti valmistuivat näin ollen turhan kiireellä, enkä saanut niitä ajoissa tiivistettyä haluttuun mittaan. Molempien näiden kielenä oli minulla englanti, muiden tehessä ne saksaksi.

Planung und Betrieb elektrischer Netze mit dezentraler Einspeisung, 6op

Kurssi käsittelee hajautetun uusiutuvan energiantuotannon huomioivaa verkkojen suunnittelua, mallintamista ja käyttöä sekä tulevaisuuden tuomia teknisiä ja organisatorisia muutoksia ja haasteita. Kurssilla on sekä luentoja että laskuharjoituksia.

Smart Grids, 6op

Hajautetun tuotannon, kuormien ja varastojen piirteet ja ohjauksen käyttäytyminen. Näiden liittäminen yhteen nykyaikaisella tieto- ja viestintäteknologialla. Aktiivisten jakeluverkkojen suunnittelu ja käyttö. Minun oli tarkoitus korvata tällä kurssilla LUT:n samanniminen kurssi.

Lyhyesti tenteistä

Käymieni kurssien tentit olivat 90 minuutin mittaisia. Teoriatenteille tämä on mielestäni sopivasti, sillä kysymykset olivat varsin helppoja, mutta laskutehtäviin tämä aika ei tuntunut riittävän. Sen vuoksi erityisesti laskentapuolta kannattaa harjoitella omatoimisesti. Loppuun suorittamieni kurssien suorittaminen ja tenttien erityisjärjestelyjen neuvottelu sujui melko hyvin, mutta siinä tuli olla erityisen oma-aloitteinen. Sähkövarastokurssin tentin sain neuvoteltua suulliseksi. Itse tentti kesti kymmenisen minuuttia ja oli melko helppo. Sainkin kurssista hyvän arvosanan. Rudionin 6 opintopisteen tentit sain sovittua etänä tentittäväksi, milloin LUT:n professori valvoi tentin suorittamisen samaan aikaan varsinaisen tentin kanssa, minkä jälkeen tämä toimitti vastauspaperin Stuttgartiin arvioitavaksi.

Opintojen lopetus

Koska jätin kaksi kurssia kesken ja halusin saada opintopisteet myös kielikurssilta, minun tuli suorittaa Learning Agreementin muutosten kirjaaminen ja hyväksyttäminen vaihtokoordinaattori Mayerilla. Näitä muutoksia varten LUT ei vaadi omia leimojaan. Kävimme Lauran kanssa tekemässä asukkuuden perusmisilmoituksen kaupunginvirastolla. Täytin exmatrikulaatiolomakkeen ja hain siihen leimat kirjastolta ja IZ:sta, minkä jälkeen toimitin lomakkeen Admission Officeen. Toimisto oli tuohon aikaan kiinni vaihtareilta seuraavaan lukukauden opiskelikäsitteilyjen myötä, mutta sain onneksi dokumentin myöhemmin sähköisenä Saksasta lähdettyäni.

Vielä ennen lähtöä me *Come Together* -tapahtumassa tutustuneet Suomesta/Suomeen vaihtarit tapasimme jäätelökahvilassa ja tutustuimme toisiimme jakaen vinkkejä Suomessa opiskeluun.

Lähtiessä pois palautin asuntomme avaimet ja sain niiden pantin takaisin. Tenttien tarkastusten jälkeen sain pyynnöstä todistukset sähköisinä ja toimitin nämä Transcript of Recordsin liitteenä Jürgen Mayerille allekirjoitettavaksi.

Kampusalue

Vaihingenissa opiskelee noin 20 tuhatta opiskelijaa, joten alue on varsin laaja. Stuttgartin yliopiston lisäksi alueella toimii mm. mediakorkeakoulu ja tutkimuslaitoksia. Lisäksi kampuksella toimii opiskelijaravintolan ohella pieniä ravintoloita ja kuppiloita, lähikauppa ja pankki. Sähkötekniikan opiskelijan ei tarvitse liikkua kovin laajalla alueella, sillä kirjasto, ruokala ja yleisimmät luentosalit sijaitsevat keskusaukion ympärille lähijunan sisäänkäynnin läheisyydessä. Kansainvälinen keskus sijaitsee kuitenkin reilun parin sadan metrin päässä.

Ruoka

Opiskelijaruokalan lounaat olivat jonkin verran kalliimpia kuin Suomessa. Pois lukien pasta-ateriat erillisellä linjastollaan, joita en keliakiani vuoksi maistellut, valmiina ruokalautasia sai alkaen 2,50 €. Yleensä tähän hintaan ei kuulunut lisuketta tai lisäkesalaatti, joten ateriakokonaisuuden hinta nousi usein viiden euron tuntumaan, salaattilounailla helposti korkeammaksikin. Ateriat eivät olleet erityisen maukkaita, joten minun väljällä luentoaikataulullani koin usein mielekkäämmäksi valmistaa asunnolla kaupan wokkeja ja vastaavia.

Kaupoissa ruuan hinta on suunnilleen samalla tasolla kuin Suomessa. Kasvikset tuntuivat kuitenkin olevan Saksassa kalliimpia ja makeiset halvempia. Juustot ovat Saksassa melko rasvaisia, ja aamupalajuustot pois

lukien rasvaa oli aina vähintään 30 prosenttia. Gluteenittomia perusruokatarvikkeita oli aika hyvin saatavissa varsinkin erikoiskaupoista, vaikkakin tarjonta ei ole Suomen tasolla ja tuoretta leipää ei tuntunut saavan mistään erikseen tilaamatta. Luomukaupoissa oli onneksi hyvä leipäjauhovalikoima. Ravintoloissa hintataso on hieman Suomea matalampi; jäätelöä sai kioskeilta ja annoksina kuitenkin hyvin edullisesti.

Kaupat olivat melko hyvin auki, esimerkiksi lähikaupamme 8-24. Tosin sunnuntaisin kaikki kaupat ovat kiinni, ja ruokaa saa vain ravintoloista sekä joistakin pienistä liikkeistä päärautatieasemalla ja lentokentällä.

Kirjasto

Vaihingenin kirjasto on suuri ja sokkeloinen. En kovin usein lainannut sieltä kirjoja, mutta yllätyin positiivisesti oman alani tarjonnasta. Sirullinen opiskelijakortti oli samalla myös kirjastokortti. Lainaaminen kirjastossa toimii samankaltaisesti kuin LUT:ssa. Kortille pystyy myös lataamaan arvoa Studentenwerkin infopisteestä tai luottokortilla yliopiston useista automaateista. Kortilla voi maksaa mm. ruuan, kahvin tai tulostuksen koulun printtereillä.

Buddytoiminta

Talvella ennen vaihtoon lähtöä Stuttgartista sai sähköpostia, jossa annettiin ohjeet oman buddyn saamiseksi. Jonkin aikaa nettisivun lomakkeen täyttämisen jälkeen minulle osoitettiin buddy, jolta sai neuvoja asioiden hoitamiseen yliopistolla ja kaupungissa. Minun buddyni oli aiemmin Aalto-yliopistossa vaihdossa opiskellut Annette, joka oli opintojensa loppusuoralla.

Asuminen

Stuttgartissa on asuntopula, minkä vuoksi yksityisillä markkinoilla on korkeat vuokrat. Myöskin pariskunnille sopivien asuntojen löytäminen ei ole helppoa. Meikäläistä LOASia vastaava Studentenwerk tarjoaa opiskelijamajoitusta, mutta haku on vaihtarille melko hankala tehdä. Asuntohaussa edellytetään sisäänottotodistusta, vaikka jälkikäteen luulen, ettei sitä olisi vielä hakiessa välttämättä tarvinnut olla. Vihdoin vastauksen saatuani olin 1,5 vuoden jonossa, joten päätin turvautua yksityisiin markkinoihin. Päivien etsimisen jälkeen löysin keskustasta majoituksen solukämpstä, johon päädyimme vaimoni kanssa asumaan. Oman huoneemme koko oli 19 neliometriä, minkä lisäksi käytettävissä olivat yhteinen kylpyhuone, vessa ja pieni keittiö, jossa oli melko ahdasta useamman solunaapurin laitaessa ruokaa. Tästä lystistä maksoimme vuokraa yli 700 € kuukaudessa. Vertailun vuoksi, edullisimpia opiskelijasoluja olisi voinut saada n. 200 eurolla. Naapureina meillä oli iranilainen työssäkävijä ja pian meidän jälkeen sisään muuttaneet intialaiset opiskelijapojat.

Totesimme, että Saksassa selviää hyvin ilman paikallista pankkitiliä. Paikallistilin olisi tarvinnut lähinnä ehkä joidenkin byrokratiasitteiden välttämiseksi sekä vastuuvakuutuksen hankintaan, mutta omalla kohdallani se kuului matkavakuutukseeni.

EU:n roaming-hinnoittelusäännökset ovat siunaus Saksassa vaihdon suorittamiseen. Esimerkiksi omalla suomalaisella kännykän kiinteällä nettipaketilla saa surffata 10 Gt kuussa, eivätkä puhelut ja viestit ole merkittävästi kotimaata kalliimpia.

Vapaa-aika ja aktiviteetit

Stuttgartin keskeinen sijainti Baden-Württembergin osavaltiossa luo hyvät edellytykset naapurimaissa vierailuun. Vaihdon aikana hyödynsin Interrailia ja vierailin Itävallassa, Ranskassa ja Benelux-maissa. Lisäksi tein erillisen matkan Sveitsin Zürichiin, jonne menee junalla kolmisen tuntia. Osavaltion junalipulla kiersimme vaimoni kanssa useaan kertaan ympäryseutuja, myös Schwarzwaldia. Vuorokauden lippu muihin kuin pikajuniin maksaa 24 € ja kahdelle hengelle vain 30 €. Lisäksi paikallisliikenteen lukukausilipulla pääsee siltäkin kiertämään muutaman kymmenen kilometrin säteelle Stuttgartista, mitä etua tuli hyödynnettyä useaan kertaan: tutustuimme eri kaupunkeihin ja harrastimme päivävaelluksia.

Myös Stuttgartista löytyy tekemistä. Kulttuuri-ihmisille suosittelen Stuttgartin *Staatstheateria*, missä voi opiskelijat voivat saada hyvin edullisesti viime hetken paikkoja esimerkiksi oopperaesityksiin. Kaupungista löytyy myös mineraalikaljoita, museoita ja puistoja vierailtaviksi.

Paikallisliikenne ja kaupunkiesittely

Sitten paikallisliikenteestä, mitä jäi aiemmin sanomatta. Stuttgartin seudun paikallisliikenteessä on käytössä vyöhykehinnointi. Kaukaisimmat alueen vyöhykkeet ulottuvat n. 40 kilometriä keskustan ulkopuolelle. Opiskelijan tarvitsemat vyöhykkeet riippuvat liikkumistarpeesta. Mikäli asuu kampuksen läheisyydessä, ei yliopiston tarjoaman ilta-viikonloppu -lipun lisäksi tarvitse muuta. Omiin tarpeisiin olisi riittänyt kaksi sisintä vyöhykettä, mutta *StudiTicket* sallii koko liikenneverkoston käytön niin edulliseen hintaan, että se kannattaa ostaa, mikäli liikennöinti on vähänkään säännöllisempää.

Erikoisempien hammasratas- ja kaapelivaunujen lisäksi Stuttgartissa pääsee liikkumaan bussilla, metro-ratikalla ja lähijunilla. Busseille ei yleensä tule tarvetta, ellei halua maisemareittiä tai satu asumaan jossain umpiperässä. Metro on kätevin n. 5 kilometrin säteellä keskustasta ja lähijunilla sujuu liikenne kampukselle, asemille ja naapurikaupunkeihin. Julkinen liikenne on pääosin sujuvaa ja kävelykeskusta liikkeineen laaja.

Ilmasto

Stuttgartin sijainnin vuoksi kaupungissa on varsin lämpimät säät ja kevät alkaa jo maaliskuussa. Maaliskuun taitteessa keli oli kuitenkin hyvin kylmä ja pakkasta yli 10 astetta (samaan aikaan Suomessa 20). Vaihtoaikana hellelukumia oli jo huhtikuussa ja pysyvämpiä ne olivat toukokuun puolestapäivästä alkaen. Lähdimme ennen kaikkein tukalimpia helkeitä heinäkuussa, mutta ilmastoimattomassa kulmahuoneistossa ehti kuitenkin olla välillä sietämätöntä. Toisinaan kaupungissa sataa, mutta paljon vähemmän kuin Reinin laaksossa, jonka tulvista ei olisi voinut Stuttgartissa aavistaa mitään.